

УДК 82.091

СМУШАК Т. В.

**ФАКТУАЛЬНІСТЬ І ФІКЦІОНАЛЬНІСТЬ У СВІТЛІ ТВОРЧОГО
МИСЛЕННЯ НАТАЛЕНИ КОРОЛЕВОЇ ТА ІРЕН НЕМИРОВСЬКИ
(НА МАТЕРІАЛІ АВТОБІОГРАФІЧНОЇ ПОВІСТІ «БЕЗ
КОРІННЯ» ТА АВТОБІОГРАФІЧНОГО РОМАНУ «ВИНО
САМОТНОСТІ»)**

Стаття присвячена компаративному типологічному дослідженню автобіографічної повісті Н. Королевої «Без коріння» й автобіографічного роману І. Немировськи «Вино самотності». Увагу зосереджено на художніх структурах автобіографічних текстів, їх сюжетних лініях, зокрема, на індивідуально-авторських принципах поєднання в них факту і фікції.

Ключові слова: автобіографія, факт, фікція, порівняльна типологія.

Неординарні постаті в українській і французькій літературах першої половини ХХ століття, Наталена Королева (іспанка за походженням) та Ірен Немировськи (родом з України) привертають увагу як українських, так і зарубіжних поціновувачів писемного слова. Творчість і парадоксально подібні життєві долі письменниць, суголосні складним історичним і суспільним катаклізмам зазначеного періоду, слугують підставою для проведення компаративних літературознавчих розвідок.

Зважаючи на те, що Наталена Королева й Ірен Немировськи не знали про писемні здобутки одна одної, не виявлено жодних їх контактних-генетичних зв'язків, центр компаративістського дослідження зосереджуємо на порівняльно-типологічному рівні прочитання автобіографічної повісті «Без коріння» та автобіографічного роману «Вино самотності». Розмірковуючи над завданнями порівняльного літературознавства, О. Веселовський, неодноразово вказував, що подібність мотивів, сюжетів,

образів є результатом не тільки запозичень, але й подібних життєвих обставин [2, 301].

Схожі художні моделі поєднання в автобіографії факту і фікції, які відстежуємо в обраних для зіставного аналізу текстах, дають змогу не лише проаналізувати не відомі досі сторінки з індивідуально-духовних історій письменниць, глибше осягнути специфіку їх творчих методів, але й відкривають нові горизонти для простеження українсько-французьких міжлітературних паралелей у період першої половини ХХ століття.

Компаративному тлумаченню основних моментів із життєвих історій Наталени Королевої й Ірен Немировськи, на яких будується сюжет повісті і роману, осмисленню порушеного питання фактуальності і фікціональності автобіографічних текстів сприяють теоретичні здобутки літературознавців і критиків (О. Веселовський, Г. Сивокінь, С. Ференц, В. Фесенко, Н. Скляр, І. Голубовська, Г. Костельник, К. Мюллер, Х. Глагау, О. Філіпона, П. Лієнхардт). Системне паралельне трактування повісті української письменниці і роману французької авторки з огляду на їх автобіографічні структури, поєднання в них реальності й вигадки раніше не проводилося.

Парадоксальність достовірності / недостовірності автобіографії давно помітили дослідники. В енциклопедичному виданні термін «автобіографія» визначено як літературно-документальний жанр, головним героєм творів якого вважається сам автор. Важливий акцент зроблено на естетичній цінності автобіографії, що «зумовлюється пропорційним співвідношенням у ній художніх і допоміжних елементів, важливими є точність фактичного матеріалу, достовірність зображуваних подій, які часто поєднуються з домислами, накладанням на факти авторських симпатій чи антипатій» [6, 19]. К. Мюллер стверджував: «Автобіографія – це специфічна форма фікціоналізації власного життя» [13, 161]. Аналізуючи, наскільки можна довіряти історичній точності автобіографії, Х. Глагау підкреслював художній бік автобіографічного твору й зазначав, що використовувати його як історичне джерело потрібно дуже обережно [11, 168].

Н. Скляр, поставивши за мету пояснити синтез фактуальності й фікціональності у площині автобіографічного тексту, доходить висновку: «Хоча автобіографії є літературними текстами та містять фікціональні риси, пряма єдність часу, осіб та місця в них природно сильніша, ніж у багатьох інших жанрів. Тому фікціональність в автобіографічних текстах не значить, що вислови про час, коли жив автобіограф, відкидаються як неправдиві» [9, 45].

Отже, автобіографічний текст за своєю природою може поєднувати дійсність та уяву письменника, а основна функція фікції полягає, насамперед, у творенні особливого впливу на читача, зосередженні його уваги на важливих моментах долі автора, оригінальній художній презентації реальних фактів.

Принципами для розділення фактуальних і фікціональних рис в одному автобіографічному тексті можуть бути авторська інтенція (настанова на факт чи його художню трансформацію), співвідношення подієвих одиниць, топонімів й антропонімів з реальними корелятивами, принципи, за якими відтворено художню реальність, стратегія читання, характер «пакту» між автором і читачем [12, 16].

Екскурс в біографії Наталени Королевої й Ірен Немировськи необхідний для розмежування правди і вигадки в досліджуваних автобіографічних творах, розуміння причин поєднання в них фактуальності і фікціональності, а отже, адекватно-вірного виконання окресленого компаративного завдання.

Українська письменниця Наталена Королева народилася 3 березня 1888 року в Іспанії в сім'ї польського графа з польсько-литовсько-українським корінням і його дружини, іспанки зі знаменитого давнього кастильського роду. Мати Наталени померла через декілька годин після її народження. Батько як учений-ентомолог постійно подорожував і не мав змоги виховувати доньку, тому її юридичним опікуном став дядько Євгенію (з лінії матері). Невдовзі внучку на виховання на перші шість років до Волині

забрала бабуся Теофіля. Коли Наталені ще не було і п'яти, бабуся померла, а дівчинка опинилася в монастирі-пансіоні Нотр Дам де Сіон у Французьких Піренеях. Згодом озвався батько, який на той час оселився в Києві разом із другою дружиною Людмилою Лось. У Києві Наталену віддали на навчання до пансіону для шляхетних панночок, де вона активно студіювала слов'янські мови. Далі був переїзд до Санкт-Петербурга, навчання в Археологічному інституті. У 1919 р. батько помер, а мачуха повернулася до Чехословаччини як репатріантка, взявши з собою Наталену і записавши її як «свою доньку». У Празі Наталена познайомилася з українським письменником і видавцем Василем Королівим-Старим, який і схилив її до української літератури, «навчив української літературної мови, навчив засобів як писати» [4, 42]. Під час німецької окупації Чехії подружжя переживало важкі часи. Після допиту в гестапо через підозри у зв'язках з українським націоналістичним підпіллям серце В. Короліва-Старого не витримало. Гестапівці неодноразово проводили в будинку письменниці обшуки, влаштовували допити, доки не переконались, що нічого забороненого в домі немає й Наталена нічого не знає.

Французька романістка Ірен Немировські народилася в Україні (1903), зростала в повноцінній і досить заможній єврейській сім'ї. Лише через декілька десятиліть зі слів дочки письменниці Деніз Епштейн дізнаємося: «Дуже рано читання й письменство стають для Ірен найважливішою справою: вони дають їй змогу забути про родинне життя, яке було нестерпним через байдуже ставлення до неї рідної матері. У дитинстві та юності вона була надзвичайно самотньою, а здоров'я – досить слабким» [7, 5]. Київські липи викликали в Ірен напади астми, що стало однією з причин переїзду родини до Санкт-Петербурга. Сім'я Немировські залишила революційну Росію 1917 р. і через Фінляндію та Швецію перебралася до Франції. «Вони добре знали цю країну; моя мати захоплювалася її культурою і завдяки гувернантці-француженці бездоганно володіла французькою мовою» [7, 5], – писала Деніз Епштейн у передмові до «Вина самотності». У

16 років Ірен вступила до Сорбонни, 1925 р. вийшла заміж за Михайла Епштейна, згодом народила двох доньок. Блискуче розпочався її письменницький шлях. Глибоко інтригуючою видавалась письменницька франкомовна манера чужинки для вишуканого французького літературного бомонду. Сповнене творчих задумів життя несподівано закінчилося з появою положення про статус євреїв. «На світанку 13 липня 1942 р. мою матір заарештували французькі жандарми, і її довга подорож завершилася в Освенцімі, звідки вона вже не повернулася, так само, як і її чоловік – мій батько» [7, 6], – згадує донька.

Порівнюючи відомості з біографій Наталени Королевої й Ірен Немировськи (їх походження, причини еміграцій, життєві поневіряння, вибір мистецьких лабораторій), формуємо певну канву для подальших компаративних методик прочитання автобіографічних текстів «Без коріння» і «Вино самотності». Адже, як слушно відзначає Г. Сивокінь, твори потрібно розглядати «у зв'язку з особою творця, вивчати літературу як текстобіографію твору і творчості» [8, 29]. На будь-якому творі завжди позначається авторська особистість, зокрема, її характер, психіка, походження, факти інтимного життя.

Розпочинаючи зіставне тлумачення повісті «Без коріння» і роману «Вино самотності», компаративіст передусім фіксує, що їх написання Наталена Королева й Ірен Немировськи завершують приблизно в один і той самий час: 1936 і 1935 рр. відповідно. Привертає увагу й ідентична центральна тема повісті і роману, відображена вже в їх символічних назвах – «Без коріння» і «Вино самотності», – тема самотності і відчуженості юної особи, силою обставин загнаної в поле всепоглинаючої туги, душевного болю, розчарування, нерозуміння і несприйняття оточенням. Обидва твори мають в основі автобіографічні елементи, сповнені фактами з життя письменниць. Індивідуальні спогади подаються у формах художніх, часто заснованих на бурхливих мистецьких фантазіях авторів.

За принципом відбору матеріалу повість «Без коріння» і роман «Вино самотності» мають фрагментарні композиції, оскільки письменниці оминають значний період свого життя. Фабула «Без коріння» охоплює недовгий, проте важливий для формування майбутньої особистості Наталени Королевої період – один рік перебування сімнадцятилітньої дівчини в Києві, зокрема, у «чужому» батьківському домі та в Київському Інституті шляхетних панночок. Вихована у вільнолюбній Європі, Ноель (вона ж Наталена) не може порозумітися з байдужими до неї людьми, які називають себе її сім'єю, з інститутськими товаришками, які насторожено сприймають її католицьку віру, тим паче з класними дамами, що більше дбають про додержання етикету, ніж про духовні потреби вихованок.

У «Вині самотності» мова йде лише про дитячі та юнацькі роки Ірен Немировськи, проведені в Києві, про переїзд родини до Росії, а згодом – до Франції. Змальовано болісний етап життя безкомпромісної дівчини, її намагання вирватися з-під гніту суворої й байдужої матері, яка викликала в дочки лише неприязнь і нелюбов. Відчуженість, самотність, бажання скинути з себе пута – ось, що вирує в замкненому гнітючому родинному колі. «Вино самотності» є глибоко моральним твором, який оповідає про дочірні почуття і батьківську відповідальність, про зневагу і повагу, про гроші, любов і ненависть» [14, 325], – констатують дослідники-біографи О. Філіпона і П. Ліенхардт на сторінках «Життя Ірен Немировськи».

Наративна фрагментарність, за словами В. Фесенко, засвідчує недовіру до біографічних даних: «У текст на однакових правах уводяться помилки й роздуми над тим, що спричинило їх, а наступна самокорекція оповідачкою вже сказаного раніше стає поширеним прийомом для висловлення сумнівів у можливості авторитарної позиції і в житті, і в тексті» [1, 258].

У повісті «Без коріння», як і в романі «Вино самотності», розповідь ведеться не від першої, а від третьої особи, письменниці немов намагаються приховати свій зв'язок із головними героїнями, змінені імена дійових осіб, не всі факти відповідають дійсності, фактуальність і фікціональність

переплетені між собою (спогади відображають власну історію через поєднання реальних і художніх елементів).

О. Мох у примітці до повісті пояснює очевидну релятивність всього художньо-автобіографічного, створюваного Наталеною Королевою: «У листі до мене писав покійний Василь Королів-Старий, що його дружина Наталена відзначається великою силою уяви: що собі уявить, те бачить і вірить, мов і справді воно є...» [4, 22].

Із виходом у світ «Вина самотності» критики відзначили: «Немировськи довелось боротися зі спогадами і впорядковувати їх у ланцюг симфонії» [14, 324]. Сама ж письменниця в одному з віднайдених інтерв'ю від 7 липня 1933 р., ще до публікації цього твору, зізнається: герої її романів – «це уявні портрети, але я думаю, що поштовх, початкова ідея роману повинні впливати із тих роздумів, на які конкретна зустріч мене наштовхнула» [14, 548]. Безумовно, побачене письменник аналізує, відкидаючи дрібне, залишаючи суттєве. Використовуючи творчу уяву, створює картини [10, 96].

Головна героїня повісті Наталени Королевої «Без коріння» носить ім'я «Ноель-Марія-Стелла де Лячерда і Медина Челі» [4, 62], а не Кармен-Альфонса-Фернанда-Естрелла-Наталена де Кастро Лячерда і Медінаселі де Кородова і Фігероа Дунін-Борковська (якщо називати всі шляхетні імена письменниці, успадковані від батьків). Ірен Немировськи, на перший погляд, не ототожнює себе з центральним персонажем «Вина самотності», хоча цей образ їй вельми близький, і для героїні обирає ім'я і прізвище, які не викликають жодних асоціацій, – Елен Кароль.

Усі прізвища вихованок Інституту шляхетних панночок, де навчалась Ноель (вона ж Наталена) були навмисне змінені: Вірочка Сулима насправді – Вірочка Раїч-Думітрашко, Оля Богданова – Ольга Богданович, Катря Вітовська – Катря Вітковська, Наталя Восьмиградова – Наталя Семиградова, Надійка Хиленкова – Надійка Філенкова, княжна Каратова – княжна Багатова, Ольга Василевська – Ольга Базілевська, Маруся Рожникова –

Маруся Різникова, Варя Шиковська – Варя Повала-Швейковська, класова дама мадам Рапне – мадам Раппенет. Згодом сама авторка розшифрувала їх у примітках.

Слова «щоправда, народилась вона на Волині, у преславному місті Луцьку» [4, 73] були вписані на бажання Василя Короліва-Старого, про що у примітках оповідає О. Мох. В. Королів побоювався розголосу факту, що його дружина Наталена Королева не українка. Не хотів, щоб «чужинське походження» перешкодило їй стати українською письменницею. Тому в біографічних даних письменниці й утворився такий безлад.

За вигаданими іменами героїв роману «Вино самотності» впізнаємо рідних і близьких Ірен Немировськи. Зокрема, Белла Кароль (дівоче прізвище – Софронова) – насправді мати письменниці Anna Némirovsky, Борис Кароль – батько Leonid Némirovsky, Георгій Софронов – дідусь за лінією матері Іона Margoulis, «стара пані Софронова» [7, 14], або «бабуся», – бабуся за лінією матері Rosa Chtchedrovitch, мадемуазель Роза – французька-гувернантка Zézelle, так її в дитинстві називала Ірен Немировськи (справжнє ім'я – Marie).

Деякі персонажі Наталени Королевої, на відміну від задуму Ірен Немировськи, мають справжні імена: Микола Лисенко, імператриця Марія Федорівна, великий князь Романов, генерал-губернатор Драгоманов, бабуся Северина, а також подруга дитинства Маруся.

Так, наприклад, із сусідкою бабою Севериною, яка опікувалася сиротою Марусею, Наталена познайомила в ранньому дитинстві, перебуваючи в маєтку Великі Борки на Волині. Саме «від баби Северини дівчинка навчилася української мови» [4, 6]. Через роки триватиме дружба з Марусею, пізніше Марія служитиме у графа Адріяна (батька Наталени) в Києві: «Це була Маруся, її в'язали з інституткою спомини колишньої щирої дружби та посестринства ще в бабусиних маєтках» [4, 178].

Неодноразово згадує письменниця і свого вчителя та наставника видатного композитора Миколу Лисенка: «Бо ж Лисенко, одинокий із

професорів музики в інституті, мав право сам собі вибирати учениць» [4, 163].

Особлива увага в романі «Вино самотності» зосереджена на образі мадемуазель Розі. «Мадемуазель Роза? Даючи їй це ніжне ім'я, Ірен Немировські уточнює у 1936 році, що вона хотіла створити «якомога точніший портрет» своєї колишньої наставниці» [14, 30]. «Я кажу «якомога точніший, наскільки це можливо», тому що цей персонаж, ескіз якого зроблений із реальності, мені вартував більших зусиль, ніж якби я його вигадала» [14, 30]; «на протязі багатьох років, навмисне, я не вимовила її ім'я. Мої зніяковілі уста відмовляються його промовити... Я не бажаю більше називати її Zézelle, це надто святе...» [14, 30], – зізнається Ірен Немировські. Адже лише завдяки мадемуазель Розі, «засинаючи під крики, сварки, брязкіт літаючого посуду, могла байдуже слухати про далеку бурю, як слухають шум вітру в теплому домі за зачиненими вікнами, – адже вона знала, що знайде прихисток біля цієї спокійної жінки...» [7, 27]; «дівчинка нікого у світі не любила так, як її» [7, 25].

Суїцид улюбленої гувернантки («Надто французька натура для цієї «варварської країни», Zézelle кинулась у крижані води річки Моїки у 1917 році») [14, 86]) Ірен Немировські в романі не афішує, очевидно, з огляду на вже згадані особисті міркування: «...мадемуазель Роза, певне, завернула за ріг, її відразу ж поглинув туман, вона зникла, мов тінь, наче мара» [7, 93], «...померла того самого вечора в шпиталі, куди доставили її ополченці, після того як вона впала непритомна на розі вулиці...» [7, 95].

Варто зауважити, що й українська, і французька письменниці вказують реальні географічні назви місць, де відбувались ті чи інші події з їх дитячих чи юнацьких літ. У повісті «Без коріння» дія відбувається в Києві; у романі «Вино самотності» це Київ, Санкт-Петербург, фінські простори, Париж.

Усвідомлення того, що людина – об'єкт історії, змушувало Наталену Королеву та Ірен Немировські опрацьовувати досвід минулого й теперішнього. Адже, за словами Н. Ференц, «у художніх творах

осмислюються найскладніші проблеми минулого і сучасності, розкриваються моральний стан суспільства, свідоме й підсвідоме в мотивах і вчинках персонажів» [10, 77].

Наталена Королева не оминає важливих суспільних проблем, говорячи про моральне й духовне становлення особистості («Тут у всьому шукають провини й намагаються все заборонити» [4, 119]), критику схоластичної освіти («Вони радять «не хотіти знати!» – і це радять професори» [4, 119]), свободу віросповідання («Умовини життя в нашій школі не забезпечують вихованкам непорушності їхніх релігійних переконань...» [4, 136]).

І. Голубовська висловлює думку, що «таким чином, засоби об'єктивізації змісту повісті дають змогу авторці піднятися від показу індивідуальної долі до узагальнення типів епохи» [3, 60]. Адже, за Г. Костельником, «Наталена Королева дала не власну біографію, а ліричний епос українського сентименту, що віками тлів у низах...» [5, 47].

Один із тогочасних французьких критиків Максанс так відгукується про «Вино самотності»: «Не знаю, що відзначити більше, збалансованість і солідність твору, яскравість персонажів... правдивість звичаєвих картин... значимість соціального документа» [14, 325]. Ірен Немировські в автобіографічному романі дає оцінку тим моральним принципам, які спостерігала в дитинстві: «Батько думає про жінку, яку побачив на вулиці, а мати щойно прийшла від коханця. Вони не розуміють своїх дітей, а діти не люблять їх... Книжки брешуть. Немає у світі ні чеснот, ні любові...» [7, 84].

Отже, модель автобіографічного письма Наталени Королевої й Ірен Немировські заснована на принципах художнього поєднання в ній фактуальних і фікціональних ознак. Розповідь про події з власного життя служить основним джерелом наративного процесу, проте, допускаючи фікцію, синтезуючи реальне й вигадане, письменниці творять своєрідну художню реальність, що обумовлюється їх індивідуально-авторськими інтенціями. Біографічні довідники, співвідношення текстових даних з реальними відповідниками засвідчують непересічність, проте очевидну

подібність автобіографічних методик різнонаціональних митців. Проведення відповідних компаративних розвідок відображає позитивну динаміку у відстеженні міжлітературних зв'язків, дає нові уявлення про літературні процеси, зокрема, про українсько-французькі міжлітературні паралелі першої половини ХХ століття.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алхімія слова живого. Французький роман 1945—2000 рр. : навч. посіб. для вищ. навч. закл. / М. Мільнер, Ж. Бєсьєр, Б. Бланкман та ін. — К. : Промінь, 2005. — 383 с.
2. Веселовский А. Н. Историческая поэтика / А. Н. Веселовский. — М. : Высшая шк., 1989. — 408 с.
3. Голубовська І. О. Життєпис сучасниці: повість Наталени Королевої «Без коріння» / І. О. Голубовська // Дивослово. — 2004. — № 6. — С. 59—62.
4. Королева Н. Без коріння ; Во дні они ; Quid est Veritas? : повість, роман, новели, оповідання, спогади / Наталена Королева. — Дрогобич : Відродження, 2007. — 672 с.
5. Костельник Г. Н. Королева. Без коріння і інакший світ / Г. Н. Костельник // Дзвони. — 1937. — № 1/2. — С. 47—54.
6. Літературознавча енциклопедія : в 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. — К. : ВЦ «Академія», 2007. — Т. 1 — 608 с.
7. Немировські І. Вино самотності : роман / Ірен Немировські ; пер. з фр. Г. Малець. — К. : Пульсари, 2010. — 192 с.
8. Сивокінь Г. «Самототожність письменника» як методологічна пропозиція / Г. Сивокінь // Самототожність письменника. До методології сучасного літературознавства. — К. : Укр. кн., 1999. — С. 29—30.
9. Скляр Н. В. Синтез фактуальності й фікціональності та автофікція в площині автобіографічного тексту / Н. В. Скляр // Вісник ЛНУ ім. Тараса Шевченка. — 2011. — № 3 (214). — С. 44—50.

10. Ференц Н. С. Основы литературоведения : учеб. / Н. С. Ференц. — К. : Знання, 2011. — 431 с.
11. Glagau H. Die moderne Selbstbiographie als historische Quelle / H. Glagau. — Marburg : N. G. Elwert'sche Verlagsbuchhandlung, 1903. — 168 s.
12. Gronemann C. Postmoderne/postkoloniale Formen der Autobiographie in der französischen und magherbischen Literatur / C. Gronemann. — Hildesheim : Olms Verlag, 2002. — 116 s.
13. Müller K. Aber in Herzen sprach eine Stimme so laut: homosexuelle Autobiographien und medizinische Pathographien im neunzehnten Jahrhundert. / K. Müller. — Berlin : Verlag Rosa Winkel, 1991. — 399 s.
14. Philipponnat O. La vie d'Irène Némirovsky / O. Philipponnat, P. Lienhardt. — P. : Grasset-Denoël, 2007. — 668 p.

СМУШАК Т. В.

**ФАКТУАЛЬНОСТЬ И ФИКЦИОНАЛЬНОСТЬ В СВЕТЕ
ТВОРЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ НАТАЛЕНЫ КОРОЛЕВЫ
И ИРЭН НЕМИРОВСКИ (НА МАТЕРИАЛЕ
АВТОБИОГРАФИЧЕСКОЙ ПОВЕСТИ «БЕЗ КОРНЕЙ» И
АВТОБИОГРАФИЧЕСКОГО РОМАНА «ВИНО ОДИНОЧЕСТВА»)**

Статья посвящена компаративному типологическому исследованию автобиографической повести Н. Королевы «Без корней» и автобиографического романа И. Немировски «Вино одиночества». Внимание сосредоточено на художественных структурах автобиографических текстов, их сюжетных линиях, в частности, на индивидуально-авторских принципах сочетания в них факта и фикции.

Ключевые слова: автобиография, факт, фикция, сравнительная типология.

SMUSHAK T.

**FACTUALITY AND FUNCTIONALITY IN THE LIGHT OF
CREATIVE THINKING OF NATALENA KOROLEVA
AND IRENE NEMYROVSKY (BASED ON AN AUTOBIOGRAPHICAL
NOVELLA «WITHOUT ROOTS» AND AUTOBIOGRAPHICAL NOVEL
«THE WINE OF SOLITUDE»)**

The article is concerned with a comparative-typological investigation of the autobiographical novella «Without Roots», written by the Ukrainian writer N. Koroleva and the autobiographical novel «The Wine of Solitude», written by the French author I. Nemyrovsky. The literary structure of autobiographical texts, their storylines and in particular the author`s individual principles of combining fact and fiction in such texts constitute the focus of the research.

Keywords: autobiography, fact, fiction, comparative typology.

Стаття надійшла до редколегії 19.06.2013 р.